

Annexos (G5D10)

«Y es que en el mundo traidor
nada hay verdad ni mentira:
todo es según el color
del cristal con que se mira».

Ramón de Campoamor (1846)

Escala de certeses

- a) Tothom que trobi demà portarà una mascareta posada.
- b) Avui per dinar prendré amanida.
- c) No moriré mai.
- d) Existeix vida extraterrestre.
- e) Demà descobriran la vacuna del coronavirus.
- f) El Barça guanyarà la Lliga.
- g) Em tocarà un cap de setmana amb tot pagat a PortAventura World.
- h) Si llanço una moneda em sortirà cara.
- i) La temperatura global del planeta anirà augmentant.
- j) Demà em llevaré a la mateixa hora que avui.

Com ubicaries en aquesta taula les proposicions anteriors ordenades segons la seva certesa?

MOLT SEGUR		
Proposicions	Perquè?	Tipus d'argument
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
GENS SEGUR		

Tipus d'arguments que donen certesa a les proposicions:

Autoritat: És cert perquè alguna persona o institució fiable ho afirma. Per exemple, «El cotxe no s'engegarà perquè el mecànic diu que no funcionarà»

Model: És cert perquè es correspon amb el que sabem de per què passen les coses. Per exemple, «El cotxe no s'engegarà perquè té un dispositiu de bloqueig que s'anulla només si posem la clau»

Dades: És cert perquè ho mostren dades o estadístiques que hi donen suport. «El 86% dels cotxes no s'engeguen encara que s'empalmin directament els cables de contacte»

Hàbits: És cert perquè és la dinàmica habitual. «A les pel·lícules sempre es veu que, empalmant els cables, el cotxe s'engega»

L'escala de certeses és una idea original del node CalamarsGegants del Betacamp17. Desenvolupada posteriorment per Jordi Domènech i adaptada del node Myth Hunters del Betacamp19.

Estratègies de manipulació de la informació

- Contingut inventat.
- Contingut audiovisual alterat respecte a l'original.
- Lloc o moment diferent del que es presenta.
- Titular que no reflecteix el contingut de la notícia.
- Informació rellevant que s'omet.
- Opinió presentada com un fet.
- Ús d'anècdotes presentades com una regla general.
- Ús d'afirmacions de «pseudoexperts».
- Ús de missatges de fonts poc serioses (blogs, xarxes socials...).
- Ús de missatges d'humor, paròdia o sàtira com si fossin una notícia real.

Aquesta taula forma part de les produccions del node Myth Hunters del Betacamp19 en la que ens hem inspirat per dissenyar aquesta dinàmica.

Decàleg FORTA. Federació d'Organismes de Ràdio i Televisió Autònomic

FAKE NEWS: SI DUDAS, NO COMPARTAS
10 consejos para detectar una noticia falsa

- 1| EL TITULAR**
La realidad supera a la ficción... en contadas ocasiones. Los titulares de noticias falsas suelen ser muy llamativos, difíciles de creer.
- 2| EL AUTOR**
Si la noticia carece de firma, puede hacernos sospechar. Las fake news tienden a ser anónimas.
- 3| LA FUENTE Y EL MEDIO**
Las noticias falsas suelen tener como fuente medios desconocidos, muchas veces que no habíamos oído nunca.
- 4| LA EXCLUSIVIDAD**
Cuando la noticia es auténtica, no suele ser exclusiva y es probable que tenga repercusión en distintos medios.
- 5| EL FORMATO**
Las fake news suelen contar con un formato diferente, con colores y tamaños excesivamente llamativos...
- 6| LA FECHA**
Las informaciones falsas descuidan este aspecto, con fechas anticuadas u obviando el dato.
- 7| LA REDACCIÓN**
Cuando la información tiene errores en la puntuación, fallos ortográficos... desconfiemos
- 8| LAS IMÁGENES Y LOS VIDEOS**
Las noticias falsas usan imágenes sacadas de contexto o con retoques excesivos, con defectos, baja calidad...
- 9| LOS LINKS**
Las fake news simulan las URLs de los medios habituales pero sus links suelen dar error y tienen fallos.
- 10| LOS HECHOS**
Las informaciones falsas hablan de hechos, datos... que difícilmente es posible verificar.

forTa | lo veó | www.cartv.es | GRUPO CARTV